

Topiclijst kwalitatieve interviews

‘Inzicht in gedrag gerelateerd aan de Covid-19 pandemie maatregelen’

*Definitieve versie, ronde 1
28 april 2020*

Achtergrond

Doel van interview:

Inzicht krijgen in de factoren die een rol spelen in het al dan niet (langdurig) opvolgen van de gestelde overheidsmaatregelen en de impact hiervan op iemands dagelijks leven.

Onderzoeksvragen:

1. Lukt het om de overheidsmaatregelen op te volgen? Waarom wel/niet?
2. Zijn de maatregelen van invloed op het welbevinden (van de respondenten en/of mensen uit hun nabije omgeving)?
3. Wat hebben mensen nodig om de maatregelen, nu en in de verdere toekomst, vol te kunnen houden?

Om te zorgen dat het interview goed wordt ingestoken is er behoefte aan een inleiding van het interview waarin het doel ervan wordt uitgelegd en de rol van het RIVM daarin wordt geduid, zodanig dat het de respondenten duidelijk wordt dat wij dit doen om *lering te trekken voor het vervolg van de crisis*, en dus niet om de rol van het RIVM in de crisisbestrijding ter discussie te stellen. (we moeten voorkomen dat we sociaal wenselijke antwoorden krijgen of juist de uitlaatklep worden voor frustraties richting RIVM).

WAT TE DOEN BIJ:

Vragen over RIVM en/of Covid-19

Mocht een respondent vragen stellen over het RIVM en/of Covid-19 verwijs dan naar de officiële informatiekanalen (rivm.nl) en geef eventueel aan dat het RIVM een groot instituut is waar veel verschillende werkzaamheden plaatsvinden en dat je zelf primair betrokken bent bij dit onderzoek.

Negatieve emoties over RIVM

Mocht een respondent zich negatief uitlaten over het RIVM toon dan compassie; geef aan dat je de negatieve uitlating gehoord hebt (begrijp ik goed dat... [herhaal emotie]...) en dat je het vervelend vindt dat de respondent er zo over denkt/voelt. Je hoeft de negatieve ervaring niet op te lossen.

Introductie interview

Hartelijk dank voor uw deelname aan dit interview. Met dit interview wil het RIVM graag te weten komen hoe u denkt over de maatregelen die zijn genomen door de regering om corona te bestrijden, hoe de maatregelen uw dagelijks leven beïnvloeden en hoe u hiermee omgaat.

De informatie uit dit onderzoek wordt gebruikt om de communicatie en het beleid van de overheid te verbeteren. Uw deelname is voor ons daarom erg waardevol.

In dit interview wil ik het met u over de volgende 4 thema's hebben:

1. Risico om het coronavirus te krijgen
2. Het naleven van de maatregelen
3. Hoeveel invloed de maatregelen hebben op uw dagelijks leven
4. Uw gedachten over de toekomst

Het interview duurt 30-60 minuten.

Zoals aangegeven bij het maken van de afspraak, zou ik het interview graag willen opnemen om alle informatie zo goed mogelijk mee te kunnen nemen in het onderzoek. Hiervoor heb ik een opnameapparaatje bij mij liggen. Vindt u het goed als ik dit gesprek opneem? [respondent zegt JA] Als ik het opnameapparaatje zo aan doe, zal ik de datum van dit gesprek noemen en het nummer dat we u hebben gegeven, aangezien we geen namen willen noemen op de opname. Daarna zal ik u opnieuw vragen of u het goed vindt dat ik het gesprek opneem, zodat dit ook op de opname staat. Heeft u daar nog vragen over?

Dan doe ik de opnameapparatuur nu aan [OPNAME STARTEN]. Dit is het interview met persoon [ID nummer noemen] en wordt gehouden op [datum noemen]. Vindt u het goed als ik dit gesprek opneem?

Dan kunnen we nu beginnen met het interview. Heeft u nog vragen voordat we beginnen met het interview?

Vragen

Allereerst wil ik u vragen:

- Hoe gaat het met u in de huidige situatie?
[let op! Max 5 minuten aan deze vraag besteden]
- Wat voor invloed heeft de coronacrisis op hoe u zich voelt? (op stemming, piekeren/zorgen maken, stressniveau, gevoel van veiligheid, gevoel van controle)
 - En waar komt dat dan precies door? (hier ook bv denken aan dat berichtgeving over corona juist bezorgd/angstig kan maken)
 - Als het een negatieve impact heeft dan vervolgvraag: Wat zou voor u helpen om minder somber/angstig/gestrest te zijn?

1. De volgende vragen gaan over het risico om het coronavirus te krijgen.

- Hoe groot schat u de kans in dat u besmet raakt met het corona-virus?
- Hoe ernstig denkt u dat gevolgen voor u zullen zijn als u besmet raakt met het coronavirus?
- Hoe groot schat u de kans in dat u zelf iemand besmet met het virus?

De maatregelen die voor iedereen in Nederland gelden:

- Blijf zoveel mogelijk thuis.
- Was uw handen
 - 20 seconden lang met water en zeep, daarna handen goed drogen
 - Voordat u naar buiten gaat, als u weer thuis komt, als u uw neus heeft gesnoten, natuurlijk voor het eten en nadat u naar de wc bent geweest.
- Hoest en nies in de binnenkant van uw elleboog
- Gebruik papieren zakdoekjes om uw neus te snuiten en gooi deze daarna weg
- Schud geen handen
- Houd 1,5 meter afstand (2 armlengtes) van anderen
- Werk thuis indien mogelijk en ga alleen naar buiten als dat nodig is: boodschappen doen, de hond uitlaten, een frisse neus halen of iets voor een ander te doen.
- Blijf op 1,5 meter afstand van anderen, behalve binnen uw gezin/huishouden.
- Ontvang zo min mogelijk bezoek (maximaal 3 bezoekers).
- Ga zoveel mogelijk alleen op pad.
- Gebruik het openbaar vervoer alleen als het echt niet anders kan.
- Heeft u verkoudheidsklachten, zoals neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest of verhoging? Blijf thuis. Ziek uit. Doe geen boodschappen en ontvang geen bezoek.

2. De volgende vragen gaan over het naleven van de maatregelen

- Wat vindt u van de maatregelen die de overheid heeft genomen?
- Welke maatregelen volgt u volledig op (in uw dagelijks leven)? *(hier mensen alle maatregelen laten noemen die ze zelf aandragen en die ze (volledig) volgen. Dat betekent dus dat we NIET de lijst aflopen met alle maatregelen)*
 - Vindt u het moeilijk of juist makkelijk om de genoemde maatregelen op te volgen?
 - Hoe komt dat?
 - Op welke momenten denkt u extra goed na over het besmettingsgevaar?
 - Zijn er momenten op een dag dat u het besmettingsgevaar juist even vergeet?
 - U noemde net *[maatregelen benoemen]*. Hoeveel invloed heeft het volledig volgen van deze maatregelen volgens u op de kans dat u zelf het coronavirus krijgt?
- Zijn er ook maatregelen die u deels of helemaal niet opvolgt? *(hier maatregelen benoemen waar de respondent zelf nog niet mee kwam, zie tekst box voor een overzicht)*
 - Hoe komt het dat u deze deels / niet volgt? Kunt u dat uitleggen?
 - Wat zou u nodig hebben om deze wel op te volgen?

- U noemde net [*maatregelen benoemen*]. Hoeveel invloed heeft het deels of niet volgen van deze maatregelen volgens u op de kans dat u zelf het coronavirus krijgt?
- Welke maatregelen helpen volgens u het meeste om de verspreiding van het virus tegen te gaan in Nederland?
- Hoe goed denkt u dat de maatregelen op dit moment worden opgevolgd in Nederland?
- Wat vindt u ervan als u andere mensen ziet die de maatregelen niet opvolgen?

3. De volgende vragen gaan over hoeveel invloed corona heeft op uw dagelijks leven en op hoe u zich voelt

- Op welke manier hebben de maatregelen invloed op uw dagelijks leven?
- Hebben de maatregelen invloed op uw werk/opleiding?
- Hebben de maatregelen effect op uw financiële situatie?
 - Zo ja, minder inkomsten en waardoor/ meer uitgaven en waardoor?
 - Maakt u zich hier zorgen over?
- Welke invloed hebben de maatregelen op uw relatie / sociale leven / binnen uw huishouden?
 - In welke zin?
 - Positief: Meer samen/belangrijker/...
 - Negatief: meer ruzie/spanning/ ...
- In hoeverre lukt het u om sociale contacten te onderhouden?
 - Mist u de fysieke contacten/ mensen om u heen?
 - Wat mist u dan het meest? (*huidcontact, luisterend oor, aanraking, intimiteit etc.*)
- Heeft u door de maatregelen extra ondersteuning/hulp nodig voor bepaalde zaken, hulp die u eerder niet nodig had? (*evt noemen als respondent niet op ideeën komt: psychische gezondheid, boodschappen, huishouden, relatie, opvoeding, vervoer*)
- Bent u voor bepaalde zaken afhankelijk van mantelzorg?
 - Zo ja, door wie? (*+evt. voor welke zaken*)
 - Hebben de maatregelen invloed op de mantelzorg die u ontvangt?
- Wat voor invloed hebben de maatregelen op hoe u zich voelt? (*verveling, eenzaamheid, wegvallen van dagelijkse structuur, gevoel van controleverlies, stressniveau, piekeren, depressief*)
 - Waar komt dit dan precies door?
 - En bij negatieve gevolgen: Wat zou u kunnen helpen om minder ... te zijn?

4. De volgende vragen gaan over uw gedachten over de toekomst

- Hoe lang denkt u dat er nog maatregelen zullen zijn om het Coronavirus te bestrijden?
 - Denkt u dat u de maatregelen vol kunt houden tot die tijd? Waarom wel of niet?
 - Wat zou u helpen om de maatregelen tot die tijd vol te houden?
- Bent u anders gaan denken over de/uw toekomst door het opkomen van het coronavirus?

- Maakt u zich meer zorgen? Of juist niet?
 - En zo ja, waar maakt u zich dan zorgen over?
 - Hoe denkt u dat de zomer(vakantie) gaat zijn dit jaar?
 - En wat vindt u daarvan?
 - Mensen hebben het er nu soms over dat de samenleving misschien nog wel heel lang anders zou kunnen zijn. Dit wordt ook wel de anderhalve meter maatschappij genoemd. Kunt u zich hier iets bij voorstellen? Wat zou dit met u doen?
- Tot slot heb ik nog een paar algemene vragen
- Heeft u een vitaal of cruciaal beroep?
 - Zo ja, welk beroep? (*+ evt. korte beschrijving*)
cruciale beroepsgroep: zorg, onderwijs, openbaar vervoer, voedselketen enz.
vitaal proces: politie, olie-, gas-, en elektriciteitsprocessen, internet- en datadiensten, betalingsverkeer enz.
 - Heeft u mensen in de omgeving met corona of die coronavirus hebben gehad? (*alleen stellen als dit niet eerder al in het interview naar voren is gekomen*)
 - Zo ja, wie? (Familie, vrienden, collega's etc.)
 - Rekent u zichzelf tot de groep mensen die meer risico loopt door het coronavirus?
 - Waarom rekent u zichzelf hiertoe?

Slotvragen:

We zijn aan het eind gekomen van het interview.

- Zijn er nog onderwerpen of vragen waar u graag iets over wilt zeggen?
- Ik heb nog een laatste vraag voor u: we zullen de komende maanden nog 5 interviewrondes houden, waarbij we 15 mensen in de loop van de tijd willen volgen, om na te gaan hoe het met hen gaat en in hoeverre het lukt om de maatregelen vol te houden. Mogen we u om de twee/drie weken benaderen voor een interview? De komende interviews zullen ongeveer dertig minuten in beslag nemen.

[wanneer de respondent 'ja' antwoord]

Goed om te horen dat we u nog vijf keer mogen interviewen. We vragen alle mensen die we deze ronde interviewen of ze hiertoe bereid zijn. Als meer dan 15 mensen aangeven mee te willen doen, zullen we een selectie maken. We laten u volgende week weten of we u hebben geselecteerd voor meerdere interviews.

- Tot slot, zoals eerder aangeven, zullen we een verslag maken van dit gesprek. Het verslag zal alleen gebruikt worden voor dit onderzoek. In dit verslag zullen we geen namen noemen. En zodra we het verslag klaar hebben, zullen we deze opname verwijderen.

Bedankt voor uw deelname!